

Briselē, 7.8.2020.
COM(2020) 361 final

2020/0166 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

**par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem Muitas konvencijas par
starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti, Administratīvajā
komitejā attiecībā uz priekšlikumu grozīt konvenciju**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāpieņem Administratīvajā komitejā, kura izveidota ar Muitas konvenciju par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR¹ karneti ("TIR konvencija"), saistībā ar vairāku grozījumu paredzēto pieņemšanu TIR konvencijā.

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Muitas konvencija par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti

Muitas 1975. gada 14. novembra konvencijas par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti ("TIR konvencija"), mērķis ir atvieglot preču starptautiskos pārvadājumus no nosūtītājām muitas iestādēm uz galamērķa muitas iestādēm un caur tik daudzām valstīm, cik nepieciešams. Nolīgums stājās spēkā 1978. gadā. No 2019. gada novembra konvencijai ir 76 puses – 75 valstis un Eiropas Savienība. Eiropas Savienība ir TIR konvencijas² līgumslēdzēja puse kopš 1983. gada 20. jūnija, un visas dalībvalstis ir TIR konvencijas līgumslēdzējas puses.

2.2. Administratīvā komiteja

Administratīvā komiteja darbojas saskaņā ar Muitas konvenciju par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti. Administratīvās komitejas uzdevums ir apsvērt un pieņemt grozījumus TIR konvencijā. Par priekšlikumiem balso, un katrai valstij, kas ir puse un ir pārstāvēta Administratīvās komitejas sesijā, ir viena balss. Savienībai ir ekskluzīva kompetence muitas jomā, ko reglamentē TIR konvencija. Tomēr saskaņā ar konvencijas 52. panta 3. punktu Savienībai kā muitas un ekonomikas savienībai nav balsstiesību papildus tās dalībvalstu balsstiesībām. Visas dalībvalstis ir puses ar balsstiesībām.

TIR konvencijas grozījumus pieņem ar divu trešdaļu klātesošo un balsojošo pušu balsu vairākumu. Lēmuma pieņemšanai vajadzīgais kvorums ir ne mazāk kā viena trešdaļa valstu, kuras ir puses.

2.3. Paredzētais Administratīvās komitejas akts

Savā 73. sesijā 2020. gada oktobrī Administratīvajai komitejai ir jāpieņem lēmums par ierosināto grozījumu Muitas konvencijā par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti ("paredzētais akts"), pieņemšanu.

Paredzētā akta mērķi ir šādi.

Panākt, lai kompetentās iestādes, pārsūtot TIR Kontroles komisijai (*TIRExB*) turētāja atļauju izmantot TIR karnetes vai atļaujas atsaukumu, obligāti izmantotu elektronisko Starptautisko TIR datubāzi (*ITDB*), nevis atļaujas tipveida formulāru papīra formā (*MAF*).

Panākt, lai *ITDB* obligāti tiktu publicēts to muitas iestāžu saraksts, kas apstiprinātas TIR operāciju veikšanai.

¹ TIR nozīmē "Transports Internationaux Routiers" jeb "International Road Transports" (Starptautiskie autopārvadājumi).

² Padomes Regula (EEK) Nr. 2112/78 (1978. gada 25. jūlijs) par 1975. gada 14. novembrī noslēgto Ženēvas Muitas konvenciju par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros lieto TIR karneti (TIR konvencija) (OV L 252/1).

Atļaut Līgumslēdzējām pusēm saskaņā ar valsts tiesību aktiem pienācīgi pilnvarotām personām piešķirt plašākas iespējas piemērot konvencijas noteikumus.

Precizēt TIR konvencijas tekstu par noteiktā maršruta izmantošanu muitas savienībā un atjaunināt maksimālo garantēto summu alkohola/tabakas TIR karnetei.

Paredzētais akts būs pusēm saistošs saskaņā ar TIR konvencijas 59. un 60. pantu.

59. pants attiecas uz grozījumiem TIR konvencijas pamattekstā un paredz: *“Jebkurš ierosinātais grozījums, izņemot 60. pantā izklāstītos nosacījumus, par ko ziņo saskaņā ar iepriekšējo punktu, attiecībā uz visām Līgumslēdzējām pusēm stājas spēkā trīs mēnešus pēc 12 mēnešu termiņa beigšanās, kas noteikts no ierosinātā grozījuma paziņošanas dienas, ja šajā laikā ANO ģenerālsēkretārs pret ierosināto grozījumu nav saņēmis nekādus iebildumus no valsts, kas ir Līgumslēdzēja puse. Ja pret ierosināto grozījumu ir izteikti iebildumi saskaņā ar šā panta 3. punktu, uzskata, ka grozījums nav pieņemts, un tas nestājas spēkā.”*

60. pants attiecas uz TIR konvencijas pielikumu grozījumiem un paredz: *“Visus ierosinātos 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. un 10. pielikuma grozījumus izskata saskaņā ar 59. panta 1. un 2. punktu, un tie stājas spēkā dienā, ko Administratīvā komiteja nosaka to pieņemšanas brīdī, izņemot gadījumu, kad līdz agrākai dienai, kuru Administratīvā komiteja nosaka tajā pašā laikā, viena piektdaļa valstu, kas ir Līgumslēdzējas puses, vai piecas šādas valstis atkarībā no tā, kurš skaits ir mazāks, paziņo ANO ģenerālsēkretāram par iebildumiem pret grozījumiem. Administratīvā komiteja šajā punktā minētās dienas nosaka ar divām trešdaļu to dalībnieku balsu vairākumu, kas ir klāt un piedalās balsošanā.”*

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Šis grozījumu kopums veicinās TIR konvencijas modernizāciju, kas jau tika krietni paviszta uz priekšu ar topošās eTIR starptautiskās sistēmas tiesiskā regulējuma vēsturisko pieņemšanu Administratīvās komitejas septiņdesmit otrajā sesijā 2020. gada februārī. Tas arī precizēs TIR konvencijas teksta tehniskos aspektus.

Pirmkārt, ieviešot ITDB lietojumprogrammas obligātu izmantošanu autorizētu TIR turētāju datu nosūtīšanai TIRExB, kā arī izveidojot uzticamu starptautisku tiešsaistes datubāzi par muitas iestādēm, kas lieto TIR, TIR konvencijas līgumslēdzējas puses atvieglo TIR karnetes turpmāko digitalizāciju un stiprina TIR datu ticamību.

Lai sasniegtu šo mērķi, tiks grozīts 38. pants, ar to saistītie paskaidrojumi un 9. pielikums; tādējādi galvotājām apvienībām tiks uzlikts pienākums nekavējoties nosūtīt TIRExB visas ziņas par personām, kuras ir pilnvarotas izmantot TIR procedūru. Turklāt jaunā 45. panta paskaidrojumā tiks precizēts, ka TIR operāciju veikšanai apstiprināto nosūtītāju muitas iestāžu, muitas iestāžu ceļā un galamērķa muitas iestāžu saraksta publicēšana jāveic elektroniskā lietojumprogrammā, ko pārrauga TIRExB (ITDB).

Savienība jau izmanto ITDB un atbalsta tās izmantošanas noteikšanu par obligātu visām Līgumslēdzējām pusēm, tā kā tas palīdzēs sasniegt vispārējo mērķi saskaņā ar Savienības muitas politiku — paplašināt TIR procedūras datorizāciju, vēl vairāk veicinot elektronisko datu apmaiņu reāllaika režīmā starp Līgumslēdzējām pusēm, asociācijām un starptautiskām organizācijām.

Otrkārt, 6. pielikumā izveidojot jaunu paskaidrojumu 49. pantam, Līgumslēdzējas puses varēs brīvprātīgi ieviest plašākas iespējas konvencijas noteikumu piemērošanai.

Šīs iespējas tiktu piešķirtas tikai tad, ja tās ietver tādu tehnoloģiju izmantošanu, kas nodrošina TIR procedūras labu norisi, skaidrus norādījumus pilnvarotajām personām veikt konkrētus pienākumus, kas parasti saskaņā ar TIR konvenciju tiek uzticēti muitas dienestiem, un tādas uzskaites sistēmas izmantošanu, kas ļauj muitas dienestiem veikt muitas kontroli un uzraudzīt procedūru.

Savienība atbalsta jauno iespēju Līgumslēdzējam pusēm piedāvāt plašākas iespējas turētājam, kas saņēmis TIR atļauju, lai tā saglabātu savu pievilcību uzņēmēju acīs.

Visbeidzot, 20. panta un 8. panta paskaidrojuma grozījumus varētu uzskatīt par tehniskiem, jo tie attiecīgi precizē noteiktā maršruta izmantošanu muitas savienībā un atjaunina maksimālo summu par katru tabakas/alkohola TIR karneti, ko var pieprasīt no galvotājas apvienības.

Ar dalībvalstīm notika apspriešanās par ierosinātajiem grozījumiem TIR muitas ekspertu grupā (Ženēvas koordinācija). Turpmākas apspriedes notika Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) ar transportu saistīto muitas jautājumu darba grupas sesijās.

Iekšējā koordinācija, kā arī kopīgas apspriedes ar dalībvalstīm TIR muitas ekspertu grupas ietvaros skaidri apliecināja, ka ierosinātie grozījumi guvuši plašu atbalstu. Apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju notika ar 2020. gada 23. marta vēstules palīdzību, un tas neatbildēja līdz 2020. gada 11. jūnijam, neraugoties uz atgādinājumu.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka *“nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu”*.

Jēdziens *“lēmumi ar juridiskām sekām”* ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kam nav saistoša spēka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas *“var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu”*³.

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Administratīvā komiteja ir struktūra, kas izveidota ar nolīgumu, proti, ar Muitas konvenciju par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti.

Akts, ko Administratīvā komiteja ir aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Paredzētais akts būs saistošs starptautiskajās tiesībās saskaņā ar 59. un 60. pantu Muitas konvencijā par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti.

Paredzētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

³ Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens no tiem ir atzīstams par galveno, bet otram ir pakārtota nozīme, tad lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, ko prasa galvenais jeb dominējošais mērķis vai komponents.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz kopējo tirdzniecības politiku.

Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. panta 4. punkta pirmā daļa.

4.3. Secinājumi

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. panta 4. punkta pirmajai daļai saistībā ar 218. panta 9. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā ar Administratīvās komitejas aktu tiks grozīta Muitas konvencija par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti, un tās pielikumi, ir lietderīgi to pēc pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem Muitas konvencijas par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti, Administratīvajā komitejā attiecībā uz priekšlikumu grozīt konvenciju

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) 1975. gada 14. novembra Muitas konvencija par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti (TIR konvencija), tika apstiprināta Eiropas Ekonomikas kopienas vārdā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 2112/78⁴ un Kopienā stājās spēkā 1983. gada 20. jūnijā⁵.
- (2) TIR konvencijas konsolidētā redakcija tika publicēta pielikumā Padomes Lēmumam 2009/477/EK, saskaņā ar kuru Komisijai turpmākie TIR konvencijas grozījumi jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, norādot to spēkā stāšanās datumu.
- (3) Saskaņā ar TIR konvencijas 59. un 60. pantu TIR konvencijas Administratīvā komiteja ("Administratīvā komiteja") var pieņemt grozījumus TIR konvencijā un tās pielikumos ar klātesošo un balsojošo līgumslēdzēju pušu divu trešdaļu balsu vairākumu.
- (4) Administratīvajai komitejai savā 73. sesijā 2020. gada 15. oktobrī vai kādā turpmākajā sesijā ir jāpieņem vairāki grozījumi TIR konvencijā un tās pielikumos.
- (5) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā ir jāieņem Administratīvajā komitejā, jo grozījumi Savienībai būs saistoši.
- (6) Lai paātrinātu TIR režīma modernizāciju, ir jāievieš obligāta to datu elektroniska nosūtīšana, ko kompetentās iestādes nodod TIR Kontroles komisijai par TIR karnetes turētāju atļaujām un šādu atļauju atsaukšanu, un jāizveido uzticama starptautiska tiešsaistes datubāze, kurā būtu iekļautas muitas iestādes, kas pieņem TIR pārvadājumus, grozot TIR konvencijas 38. pantu un TIR konvencijas 9. pielikumu un izveidojot jaunu paskaidrojumu TIR konvencijas 45. pantam.
- (7) Lai TIR konvenciju padarītu pievilcīgāku gan uzņēmējiem, gan muitas dienestiem, ir jāievieš iespēja līgumslēdzējam pusēm piešķirt pienācīgi pilnvarotām personām

⁴ Padomes Regula (EEK) Nr. 2112/78 (1978. gada 25. jūlijs) par 1975. gada 14. novembrī noslēgto Ženēvas Muitas konvenciju par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti (TIR konvencija) (OV L 252, 14.9.1978., 1. lpp.).

⁵ OV L 31, 2.2.1983., 13. lpp.

plašākas iespējas TIR konvencijas noteikumu piemērošanā, izveidojot jaunu paskaidrojumu TIR konvencijas 49. pantam.

- (8) Lai padarītu skaidrākus TIR konvencijas noteikumus, ir jāprecizē noteiktā maršruta izmantošana muitas savienībā, grozot TIR konvencijas 20. pantu, un jāpalielina ieteicamā maksimālā summa, ko var pieprasīt no tabakas un alkohola TIR karnešu galvotājām apvienībām, grozot paskaidrojumu TIR konvencijas 8. pantam.
- (9) Tādēļ nostāja, kas Savienības vārdā ir jāieņem Administratīvajā komitejā, būtu jābalsta uz grozījumu projektu, kas pievienots šim lēmumam. Tas neskar iespēju, ka grozījumu projektā var izdarīt nelielas, nebūtiskas izmaiņas, par kurām Savienības pārstāvji TIR konvencijas Administratīvajā komitejā vienojas bez Padomes papildu lēmuma.
- (10) Savienības nostāja būtu jāpauž Komisijai. Kad Administratīvajā komitejā notiek oficiāls balsojums, Savienības dalībvalstīm būtu jāpauž Savienības nostāja, kopīgi rīkojoties Savienības interesēs,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostājas, kas Savienības vārdā jāieņem Muitas konvencijas par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti, ("TIR konvencijas"), Administratīvās komitejas septiņdesmit trešajā vai kādā turpmākajā sesijā, pamatā ir šim lēmumam pievienotais grozījumu projekts.

2. pants

1. pantā minēto nostāju pauž Komisija. Kad Administratīvajā komitejā notiek oficiāls balsojums, Savienības dalībvalstis, kopīgi rīkojoties Savienības interesēs, pauž Savienības nostāju.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm un Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*